

هېواد

د تاسیس کال: ۱۳۲۸ ل

Established: 1949

سیاسي - اقتصادي ورځپاڼه

چهارشنبه ۱۳۹۴ ل د وري ۱۲ مه د ۱۳۴۶ ق د جمادى الثاني ۱۱ مه د ۱۴۰۵/۱۴ هجري شمري ۲۵۰۳ مه

جمهور ريس غني د سعودي عربستان له پادشاه سره ټلېفوني خبرې وکړې

د افغانستان د اسلامي جمهوريت جمهور ريس محمد اشرف غني ورپه شپه د الحرمين الشرفين له خادم د سعودي عربستان له پادشاه اعلیحضرت ملک سلمان بن عبدالعزيز سره ټلېفوني خبرې وکړې. په دغو ټلېفوني خبرو کې جمهور ريس غني او د سعودي عربستان پادشاه د دواړو ورونيو هېوادونو ترمنځ د دوه اړخيزو اړيکو د پراختيا او همدا راز د سيمې او نړۍ د حالت په باب په هر اړخيز ډول بحث او خبرې اترې وکړې.

په غزني کې چاودنې د يوې کورنۍ اوږدې غمې وړلې

د غزني اندرو ولسوالۍ عليزو کلي کې په يوه فلاکوج موټر د مابن چاودنه شوې، چې له کبله يې د يوې کورنۍ اوږدې غمې وړل شوې. د غزني د والي وينا د ننگ سايب وایي، چاودنه ورو مازنگر مهال په داسې حال کې چې د سپرلي موټر له اندرو ولسوالۍ له بازاره کلي ته روان و، په مابن وربرابر شو په وژل شويو کې دوه ماشومان درې ښځې او يو نارينه دی ننگ وایي، مابن د ولسوالو طالبانو له لوري اېښودل شوی دی. طالبانو د سرک غاړې په مابن کې د ښځو او ماشومانو په گېبون د پنځو، ولسي وگړو د وژل کېدو خبره تايبس کړې، خو وایي لېږدوونکي موټر د جگړې په سيمه کې له وېرې د مابنونو په لار ورغلی او پر مابن وربرابر شوی دی. په دې ولسوالۍ کې د زسرت، په نوم د افغان ځواکونو له لوري عمليات روان دي، چې تر اوسه د رېښونو له مخې د ملکي وگړو د تلفاتو خبرونه هم ورکړل شوي دي. په دغو عملياتو کې حکومت او طالبانو يو او بل ته د تلفاتو اړولو ادعاوې کوي. دا عمليات له تېرو لسو ورځو ورځو راهيسې روان دي. ورپه ورځ هم د دغو عملياتو په لړ کې د دوو ولسي وگړو د وژل کېدو او د اتو نورو د ټپي کېدو خبر ورکړل شوی و.

اشرف غني اسلام کریموف ته د ولسمشر په توگه د بيا ټاکل کېدو له امله مبارکي وويله

جمهور ريس غني هيله لري چې د ازبکستان د جمهور ريس په توگه د اسلام کریموف په بيا ټاکل کېدو سره د افغانستان او ازبکستان ترمنځ په بېلابېلو برخو کې اړيکې له پخوا لا زياتې پراخې شي.

د افغانستان د اسلامي جمهوريت جمهور هيله کوي جمهور ريس غني هيله لري شي. د ازبکستان د جمهوري رياست د ريس محمد اشرف غني د ازبکستان د جمهور ريس په توگه د انتخاباتو د لومړنيو پايلو له مخې، اسلام کریموف ريس په توگه د اسلام کریموف د بيا ټاکل کېدو له امله د خپل خان او د افغانستان د خلکو لخوا مبارکي وایي، ده ته د برياليتوب او د ورو او گاونډي هېواد ازبکستان خلکو ته د نېکمرغۍ

د اسلام کریموف په بيا ټاکل کېدو سره د افغانستان او ازبکستان ترمنځ په بېلابېلو برخو کې اړيکې له پخوا لا زياتې پراخې شي.

د اسلام کریموف په بيا ټاکل کېدو سره د افغانستان او ازبکستان ترمنځ په بېلابېلو برخو کې اړيکې له پخوا لا زياتې پراخې شي.

ولسي استازي دې دکاينې په اړه ژر او دقيقه پرېکړه وکړي

په اړه ژر او دقيقه پرېکړه وکړي

جمهور ريس غني د افغانستان د ملي صنايعو د توليداتو نندارتون پرايست

په دغه نندارتون کې د غالي، اوږدلو، خامک گنډلو، نساجي، نقاشي، کندن کاري، حکاکي، د خټينو لوبو او د جوړولو او د يو شمېر نورو صنايعو ډولونه نندارې ته اېښودل شوي وو.

جمهور ريس د دغه نندارتون له پرايستلو وروسته د هغه له بېلابېلو برخو څخه ليدنه وکړه او د افغانستان صنعت کاران يې وهڅول چې په خپلو کارونو کې ښه والي رامنځته او هغه په چټکۍ سره ترسره کړي.

د افغانستان د اسلامي جمهوريت جمهور ريس محمد اشرف غني پرون له غرمې مخکې د افغانستان د ملي صنايعو د توليداتو نندارتون چې په افغانستان کې له پانگې اچونې څخه د ملاتړ د ادارې يا آيسا په نوښت جوړ شوی و، پرايست د هېواد جمهور ريس د دغه نندارتون له پرايستلو وروسته د هغه له بېلابېلو برخو څخه ليدنه وکړه او د افغانستان صنعت کاران يې وهڅول چې په خپلو کارونو کې ښه والي رامنځته او هغه په چټکۍ سره ترسره کړي. د يادولو وړ ده په دغه نندارتون کې چې د لويې جرگې په تالار کې په افغانستان کې له پانگې اچونې څخه د ملاتړ د ادارې يا آيسا په نوښت جوړ شوی و، د افغانستان د ملي صنايعو بېلابېل ډولونه د هغه له جملې څخه د غالي اوږدلو، خامک گنډلو، نساجي، نقاشي، کندن کاري، حکاکي، د خټينو لوبو او د جوړولو او د يو شمېر نورو صنايعو ډولونه نندارې ته اېښودل شوي وو.

د مابن پاکي موسسو ظرفيت دې لوړ کړای شي

جمهور ريس غني د مابن پاکولو د موسسو له ظرفيت څخه وروسته د دندو په وېش سره دې يو څرگند پروگرام برابر کړي چې د هغه له مخې په دغو موسسو کې د افغانانو له ظرفيت څخه استفاده زياته شي او په بهرنيو کارکوونکو د ډډې لگولو کچه کمېدنه ومومي.

جمهور ريس غني د مابن پاکولو د موسسو له ظرفيت څخه وروسته د دندو په وېش سره دې يو څرگند پروگرام برابر کړي چې د هغه له مخې په دغو موسسو کې د افغانانو له ظرفيت څخه استفاده زياته شي او په بهرنيو کارکوونکو د ډډې لگولو کچه کمېدنه ومومي.

جمهور ريس غني د مابن پاکولو د موسسو له ظرفيت څخه وروسته د دندو په وېش سره دې يو څرگند پروگرام برابر کړي چې د هغه له مخې په دغو موسسو کې د افغانانو له ظرفيت څخه استفاده زياته شي او په بهرنيو کارکوونکو د ډډې لگولو کچه کمېدنه ومومي.

جمهور ريس غني د مابن پاکولو د موسسو له ظرفيت څخه وروسته د دندو په وېش سره دې يو څرگند پروگرام برابر کړي چې د هغه له مخې په دغو موسسو کې د افغانانو له ظرفيت څخه استفاده زياته شي او په بهرنيو کارکوونکو د ډډې لگولو کچه کمېدنه ومومي.

نن ۶ کانديد وزيران ولسي جرگې ته معرفي کېږي

په ۲۴ مې څه، چې نن چهارشنبې ولسي جرگې ته د افغانستان د ملي لويې جرگې د کانديد پاتې وزيران د باور، د امريکې متحدو ايالتونو نه د کارکوولو رايو د خپلولو لپاره معرفي شي ښايي ۱۶ لپاره کډه شو او ويل کېږي، چې اووه وزيران ولسي جرگه ته خپل پروگرامونه وپلورل شي. دغه کانديدان د امريکا غېر راډيو کې د وړاندې کړي، ويل کېږي، چې د ملي پياوړي او خوږ ژبي وياند او ژورنالېست په

د افغانستان د اسلامي جمهوريت جمهور ريس محمد اشرف غني پرون د مابن پاکولو د موسسو له کورنيو او بهرنيو مسوولينو سره وکتل په دې کتنه کې چې په ارگ کې وشوه او په هغې کې د اې ټي سي، او اې سي، ام ټي سي، ام سي بي اې او د دافسا، د مابن پاکولو د موسسو مسوولينو او دغه راز په کابل کې د ملگرو ملتو د سازمان د مابن پاکولو د پروگرام مسوول برخه لرله؛ د دغو موسسو د فعاليتونو داغيزمنتوب او د مابن پاکولو د افغاني موسسو د ظرفيت د لوړولو د

د سولې لپاره پياوړې روحيه شته

په افغانستان کې ۲۵۰۰ کيلومتره سرکونه جوړېږي

د کلو او پراختيا، نوښت، مالي و زارونو بلان لري چې د هېواد په ۳۲ ولاياتو کې د کليو، ولسواليو او سارونو تر منځ ۲۵۰۰ کيلومتره سرکونه جوړېږي.

د سرکونو د جوړونې دې پروژې مالي ملاتړ USAID او د اسيا پراختيايي بانک لخوا کېږي

د سرکونو د جوړونې د دغې پروژې مالي ملاتړ د USAID، DFID، نړيوال بانک او د اسيا پراختيايي بانک لخوا کېږي. ياده پروژې به تر ۲۰۱۸ کال پورې تکميله شي. په دې پروژې کې د هيواد د کليو او ولسواليو او د ولسواليو او ولايتونو تر مرکزونو سرکونه هم رغول کېږي. يو شمېر افغانان وايي چې د ۲۰۱۴ کال له ټاکنو راهيسې په ټول هېواد کې د بيا رغونې لويې پروژې نه وې پيل شوې ځکه له بېکارو رنځ وړه او اقتصادي حالت ډېر خراب شوی و او اوس افغانان هيله لري چې د د جوړېدو

د سارک د فرهنگي پانڅت په توگه د باميانو د چمتو کولو لپاره ژمنې نه دي عملي شوي

د سارک د غړو هېوادونو د فرهنگي پانڅت په توگه د باميانو د نمانځنې کمېسيون د اطلاعاتو او فرهنگ وزارت د سرپرست او د دغه کمېسيون د ريس سيدمصديق خيلبي په مشرۍ په غونډه کې چې په ساختماني چارو کې د جمهور ريس د ستر سلاکار انجنير محمد يوسف پښتون، د باميانو د والي، د ښځو د چارو وزارت د سرپرستي، د ژوندانه د چاپيريال ساتنې د ادارې د لوي ريس، دکليو د بيا جوړولو او پراختيا، د ښار جوړولو د چارو، د نوښت او د لوړو زده کړو د وزارتونو د عملي او وکولای شو باميان د سارک د فرهنگي پانڅت په توگه د باميانو د چمتو کولو په لاره کې خپلې ژمنې نه دي عملي کړې ده هيله وکړه چې اړونده وزارتونه په خپلو مسووليتونو عمل وکړي، چې اطلاعاتو او فرهنگ وزارت ۸ مخ

امريکا ته د ولسمشر غني سفر گټور و

د افغانستان د بهرنيو چارو وزير پرون د افغانستان او پاکستان لپاره د جرمني د فدرالي جمهوريت له ځانگړي استازي سره په کتنه کې د سولې د هڅو او له پاکستان او د سيمې او نړۍ له هېوادونو سره د افغانستان د اړيکو په باب خبرې وکړې او امريکا ته يې د افغانستان د اسلامي جمهوريت د جمهور ريس او د اجرائيه ريس سفر گټور وباله. د بهرنيو چارو وزير د خپلو خبرو په دوام زياته کړه: افغانستان په سم تگلوري کې روان دی او موږ د سيمې او نړۍ له هېوادونو سره د خپلو اړيکو د پراختيا شاهدان يو او په نږدې

د دفاع وزارت لپاره به هم وزير ژر معرفي شي

توگه دنده تر سره کړې ده د افغانستان د دفاع وزارت لپاره هم وزير ژر معرفي شي، د اطلاعاتو او فرهنگ وزارت لپاره عبدالباري جهاني کانديد شوی او هيله کېږي، چې هغه به د ولسي جرگې د باور لپاره خپله کړای شي. ښاغلی عبدالباري جهاني پياوړی ليکوال، شاعر، اديب او ژورنالېست، سياستوال او د ۲۰۰۴ زېږيز کال د اساسي قانون په رامنځته کولو کې د خينو مادو په سمبالښت کې د بېلابېلو مرستيال پاتې شوی دی نوموړی د کندهار په ښار کې زيږيدلی او د افغانستان د ملي تگلارې (ملي سرو)، شعر هم پخپله ښاغلی جهاني ليکلی دی. زده کړې: لسو مړنی زده کړې يې

د ميريس نيکه په لسه کې کړې اوبيا

په ۱۹۷۲ کال کې د کابل پوهنتون د ادبياتو پوهنځي پای ته رسولی دی. دغه پوهنځي له لوړو زده کړو څخه وروسته په پښتو ټولنه کې په کاربوخت شو د کابل مجلې مسوول مدير هم پاتې شوی دی، او دوه کاله يې د پوهنې په وزارت کې د بهرنيو مرستو د عمومي مدير په توگه کار کړی دی. دوه ځله يې بيروت ته هم سفرونه کړي دي. کله چې په هېواد کې حالات په بدېدلو شول نو دې په ۱۹۸۱ کال کې پاکستان ته کډې کولو ته اړ شو. هلته

د خپلو ستونزې يې مالومې کړې. د کليوالو سوسو سرکونو د جوړېدو

ولسي استازي دې دکابيني په اړه ژر او دقيقه پرېکړه وکړي

په بام کې ده ، چې نن جار شنبې ولسي جرگې ته د افغانستان د ملي يووالي حکومت دکابيني پاتې شپاړس وزيران معرفي شي داسې ويل کېږي ، چې د ملي دفاع وزارت لپاره به هم کانديد وزير ژر دې جرگې ته معرفي شي ، خو مهمه دا ده ، چې دغه شپاړس وزيران به ولسي جرگې ته خپل پلانونه ، کړنې ، لومړيتوبونه او موخې وړاندې کوي . بنايي په دې څه ناڅه وخت تېر شي ، خو د ولسي جرگې يو شمېر غړي وايي ، چې هغوی د دغو کانديد وزيران د پروگرامونو د اورېدو او د باور رايو ورکولو په اړه د تصميم نيولې لپاره جمنو دي . دا نېسه او په زړه پورې خبر دی ، خو بايد د ولسي جرگې ټول غړي په ملي کچه فکر وکړي او داسې تصميم ونيسي ، چې په هغه کې د ملت او هېواد خیر او گټې نغښتي وي . د افغان حکومت او ولسي جرگې تر منځ تل د وزيرانو په پاتنه کې تل لانجې وي ، د ملي وحدت حکومت دکابيني ډېرو وزيرانو د همدې ولسي جرگې باور تر لاسه نه شواي کړای ، استدلال دا ، چې د هغوی تحصيلي اسناد نيمگړي وو او يا يې د ملت استازو خوښ نه شول . دا ځل هيله ده ، چې داسې نه وي ، بلکې ورکانديد وزيران ولسي جرگې ته ور معرفي شوي وي ، چې هغوی دکار وړتيا او د خپل پوست لياقت ولري ، دا مهمه نه ده ، چې دکوم وزارت لپاره له کوم قوم او څوک کانديد دي ، بلکې مهمه دا ده ، چې د هر پوست يا وزارت لپاره پر ټولو شرايطو برابر وزيران درېدلې وي او د ملي گټو په پام کې نيولو سره کار وکړای شي . افغانستان اوس ډېر کار ته اړتيا لري . د ملت استازي بايد د وزير په پاتنه کې همدا څه درک کړای شي او په ډېر دقت سره وزيرانو ته رايه ورکړي . دلته د ملت له استازو لويه غوښتنه ده ، چې هغوی د قوم ، ژبې ، سيمې او ډلې پر بنسټ نه ، بلکې د افغانستان حالاتو ته په کتو سره د ملي گټو په پام کې نيولو سره د وزيرانو په اړه تصميم ونيسي . دا د ملت د استازو ملي او ځاندارنه مسئوليت دنده ده ، هغوی بايد په دې اړه ژر پرېکړه وکړي او بايد کابینه بشپړه کړي . که کوم کانديد وزير د خپل پوست وړتيا نه لرله ، نو پر حکومت دې فشار واچوي ، چې ژر يې پر ځای بل وړکس معرفي کړي او په دې توگه د افغانستان د ملي وحدت حکومت کابینه بشپړه کړي . دا شپږمه مياشت ده ، چې دکابيني غړي نه دي پوره او جاري د سرپرست وزيرانو له خوا پر مخ ځي . نيوکې دا دي ، چې په چارو کې ځنډ او ځنډ د همدغو سرپرستو وزيرانو دکړنو نه سمون له امله دي . په هر حال ولس ته لري ، چې پر کار يوه ، سيمه او ورکابینه را منځته او ژر بشپړه شي ، ځکه وخت تېرېږي او نه دي ته نه درېږي ، چې گڼې د افغان حکومت کابینه ، نه ده بشپړه .

د کورني او بهرني سياست شمېنې د سولې لپاره پياوړې روحيه شته

هدايت الله نوري

پاکستان ته ولسمشر غني سفر کړی او د پاکستان پوځي او استخباراتي چارواکو هم زمينې کړې ، چې له افغان سولې سره به وسله وال طالبان همغږي کوي ، يعنې وسله وال طالبان ، چې د هغوی تر اغېزې او قوماندې لاندې دي ، له افغان حکومت سره به يې مخامخ خبرو ته کېږي ، پاکستاني مشرانو زمينې کړې وې ، چې دا کار به د مارچ مياشتې په اوږدو کې وکړي ، خو پر پاکستان نيوکې دا دي ، چې د مارچ په مياشت کې يې دا کار ونه شواي کړای او مارچ تېر شو ، خو لا هم د سولې خبرې نه دي پيل شوې ، ولسمشر غني هم پاکستان ته وخت ورکړی و ، چې هغوی به د دې مياشتې په اوږدو کې پر خپلو ژمنو عمل وکړي ، خو بيا هم بنايي دا وخت اوږد شوی وي او بيا هم پاکستان ته سترگې دي ، چې بايد په لنډ وخت کې دا کار وکړي . دلته ډېر دا نيوکې کوي ، چې له نړيوال ملاتړ سره به بيا هم د سولې خبرې پيل نه شي او د پاکستان غوندې د هر بهرني هېواد زمينې هېسې تشې خبرې دي ، خو اوس حالات د بدلون په لور روان دي ، په

دې مانا ، چې د سيمې او نړۍ هېوادونه به اسيا او په ځانگړې توگه افغانستان کې سوله غواړي ، نوره جگړه پس ده او هېڅ دا دي ، چې له افغانستانه د اسيا د نېولو (وصل) مرکز جوړ شي ، د ورېښمو پخوانۍ لاره ترانزېټي مرکز لپاره د څلور لارې په توگه کار واخيستل شي . د دې لپاره د سيمې او نړۍ هېوادونه پر پاکستان زور راوړي ، چې له افغان سولې سره مرسته وکړي او نور د ترهگرۍ او اورپکې روزنه او پياوړي کول پرېږدي . امريکا هم منلې ، چې پر پاکستان مارچ تېر شو ، خو لا هم د سولې خبرې نه دي پيل شوې ، ولسمشر غني هم پاکستان ته وخت ورکړی و ، چې هغوی به د دې مياشتې په اوږدو کې پر خپلو ژمنو عمل وکړي ، خو بيا هم بنايي دا وخت اوږد شوی وي او بيا هم پاکستان ته سترگې دي ، چې بايد په لنډ وخت کې دا کار وکړي . دلته ډېر دا نيوکې کوي ، چې له نړيوال ملاتړ سره به بيا هم د سولې خبرې پيل نه شي او د پاکستان غوندې د هر بهرني هېواد زمينې هېسې تشې خبرې دي ، خو اوس حالات د بدلون په لور روان دي ، په

د نويوسرکونو او لويو لارو د جوړولو تکل

پروني همت يار

شرکتونو اوانجوانو گانو دخپلوانوږوگټو دترلاسه کولو له پاره په اساسي توگه دهنودجوړولو په برخه کې له زياتو ناغېږيو اوپي پروانپو څخه کار اخېستی دی او په دې توگه يې ملي گټې له خپلو ناوړو شخصي گټو ښکار کړي دي اوله دې لارې يې هېوادته زيات اقتصادي زياتونه اړولي دي . غوښتنه داده ، ددې له پاره چې له يوې خوا دنړۍ دمرستندويو هېوادونو باور بېرته ترلاسه شي اودسرې خوا دجوړولو له پاره له افغانستان سره نورومالي مرستوته هم وهڅول شي ، نو بايد په هېواد کې ددغه ډول اقتصادي پروژو دجوړولو له پاره دخاترو شويو پيسو دلولولو اوغلاکولو دمخنيوي په موخه پرکوتلو اقداماتو لاس پورې شي اوپرې دې د هېواد په دغه ډول پروژو کې دفسادونو کلک مخنيوي وشي نوله ۷ مخ

په نړۍ کې د لويو لارو ، سړکونو اودوسپني دپيلو زيات اقتصادي اوټولنيز اهميت ته په پام سره په تېرو څوارلسو کلونو کې په افغانستان کې هم دنړدې لسو ميلاردو امريکايي ډالرو په لگښت ترڅوارلس زروکيلومترو پورې لويې لارې اوسړکونه اوله شپږو زروڅخه زيات بلونه اوپلجکونه جوړشوي اودترافيکي وسايلو دتگل

د افغانستان او امريکا ترمنځ دوستۍ او همکارۍ نوي پړاو

سميع الله سميع

وروسته يانې ۱۳۹۳/۷/۸ له امريکا سره اميني دفاعي تړون لاسليک کړی و ، دادارۍ فساد پر ضدې دکابليک دوسيې راسپړلې وه او هم يې په ادارې فساد کې دښکيليا له امله په څو ولايتونو کې لوړ رتبه چارواکي له دندو څخه گوښه کړي وو ، اوپه ځای يې نوي مسلکي اوپا تجربه کسان ټاکل شوي وو ، اوهمدغه لړۍ روانه وه . همدارنگه دکابيني دپوره کولو لپاره نوماند وزيران ولسي جرگې ته ورپېژندل شوي وو چې ددغو کارونو دسرته رسولو له امله دامريکا يې چارواکو رضایت دملی يووالي حکومت له مشرانو څخه زيات ښکارېده . امريکاته دملی يووالي حکومت دمشرانو لومړني سفر ديو شمېر سياست پوهانو له نظره دافغانستان او امريکا ترمنځ دنويو اړيکو يو نوی فصل وگڼل شو . داڅکه چې ولسمشر غني او اجرائوي رئيس ډاکټر عبدالله عبدالله دامريکا له ولسمشر اوباما ، ددفاع وزير اشتون کارتر ، دپهريوز وزير جان کبري ، د ادارې اوڅزانې وزير جک ليو ، دکاتگرس ۷ مخ

امريکا څو مياشتې مخکې ولسمشر محمد اشرف غني او اجرائوي رئيس ډاکټر عبدالله ته رسمي بلنه ورکړې وه چې له واشنگټن څخه ليدنه وکړي . دامريکا دغه غوښتنه په داسې وخت کې شوې وه ، چې دملی يووالي حکومت نوي کابینه نه وه جوړه کړې ، اوپه دې هڅه کې و ، چې دکابيني له جوړولو وروسته به امريکا ته خپل سفر پيل کړي . ددغو هڅو په بهير کې دټبر کال دمرغومي مياشتې په ۲۲ مه له ۱۰۵ ورځو وروسته دملی يووالي حکومت خپله ۲۵ کيزه کابینه ولسي جرگې ته وروپېژندله ، اوپه خپله ولسمشرغني ديو ۳۰ کيزيز پلاوي په مشرۍ عربي متحده اماراتو ته روان شو . په دغه وخت کې په ولسي جرگه کې ديوشمېر وکيلانو له خوا داسې هڅې روانې وې ، چې دوه تابعيته نوماندانو ته رايې ورته کړي . همدارنگه داسې هڅې هم روانې وې چې ددغو وکيلانو مخه ونيسي چې د رايې په بدل کې له يوشمېر وزيرانو څخه درشوت تمه لري . دټبر کال دمرغومي مياشتې په ۲۷ مه ددشني په ورځ ولسمشر

روغتیا او ژوند

بروسیلوزیس (Brucellosis)

تعریف:
بروسیلوزیس یوه سیستمیکه بکتریايي له څارويو څخه لیدل شوې ناروغي ده چې له ککړ شوي متن څاروي څخه په مستقیم او یا غیرمستقیم ډول انسان ته انتقالیږي.
لاملونه
انسانی بروسیلوزیس د بروسیلوس strain په واسطه رامنځته کیږي چې په بیلا بیلو ډولونویشل شوي دي.
بروسیلوس melitensis: په انسانانو کې د عرضي ناروغۍ لامل دي پوسونه، وزې او اوبان یې بستیزې سرچینې دي.
بروسیلوس Abortus کورنۍ، صحرايي غواگانې او مینې یې بستیزې سرچینې دي بروسیلوس suis د سړکوزي، بروسیلوس canis د سپونو او بروسیلوس Neotomae د ځانګړو صحرايي موږکانو څخه انسان ته انتقالیږي.
د بروسیلوس ټول ډولونه کوچني ګرام منفي کوکوبیلونه دي، چې سپورونه جوړوي. کپسول نه لري او یوازې په چاپیریال کې وده کوي له ارګانیزم دلته وړانګو، ایوانایز رادیشن او منځنۍ تودوخې سره حساس دي په جوس او باسټوریزد شیدو کې له منځه ځي لاکن له یخ او وچیدوسره مقاوم دي بروسیلوس کیدای شي په هغه بڼه کې چې د وزو یا پسونو له شیدو څخه جوړ شوي وي تر دوه میاشتو او په هغې په څه خاوره کې چې د حیوانو د تشو متبازو مېلې افراتو سره ککړه شوي وي تر میاشتو ژوند وکړي همدارنګه په اسانۍ سره د یو شمیر ضد عفوني موادو سره له منځه ځي.
ایډیولوژي:
د WHO دا حاصبه له مخې دنړۍ په ۱۰۰ هېوادونو کې په کال کې

څانګړتیاوو یو واسطه کولې شو له نورو توبو څخه توپیر پیدا کړو یو دا چې درملنه نه وي شوي د بروسیلوزیس تبه یوه هفته دوامداره پاتې کیږي او روسته کمېږي اویا څارګرځي او بله دا چې د عضلي اسکلیټي ګیلو اونښو سره په نیمایي ناروغانو کې یو ځایي وي کلینیکي څرګندتیاوې تقریباً د بروسیلوزیس په ټولو ډولونو کې یو شان دي مګر د بروسیلوزیس د ملیتیزینې ډول کې لږ شان پېږي او شیدې وي او بروسیلوزیس یوې داسې جوړېدل خوښوي اما بروسیلوزیس اېورتیس ورو رامنځ ته کیږي او مزمن سیر لري د تفریح دوره له یوې اوونۍ څخه تر څو میاشتو پورې ده د تې په اوږدو کې منځته راتګ بیا یې ناڅاپي یا په ورو ډول پرتې او خوډلې سریره زخموږان یې علاقي، ستري یې اشته او کم وزنه وي همدارنګه د عضلي دردونو سردرد او دینځنی احساس کوي د بروسیلوزیس نورې نښې له درېو شکانو سره سمون خوري.
الف- تبه دوچکې په شان مگر شدت یې کم وي
ب- تبه او پړنۍ مونو آرټریټس په ځانګړي ډول زنگون او hip joint په ځوانو ماشومانو کې اخته کوي
ج- دوامداره تبه د ملا درد سره یا د hip joint درد سره په زړو خلکو کې موضعي څرګندتیاوې په زیاتو ناروغانو کې موجودې وي، چې ډیر غوره داسکایټ او عضلاتو درد وي اوسټیو مایالایټس زیاتره قطني او بکتني صدي فقراتو رڼي او پورټي صدي فقراتو په پرته زيات پدې ناروغۍ کې رامنځ ته کیږي.
په ځانګړي ډول سپټیک ۷ مخ

توکسوپلازموزیس ولادی (Congenital Toxoplasmosis)

تعریف: توکسوپلازموزیس ګونادی عبارت از پرازیت داخل الجسروي مهم انسانی بوده که جنین، نوزاد و مریضان دارای معاقت پایین را مصاب میسازد.
عامل مرض: عامل مرض پرازیت بوده که بنام توکسوپلازما ګونادی یاد می شود
طریقه سرایت مرض
1. پشک ها یگانه میزبان برای پرازیت می باشد که معمولاً غیر عرضی بوده و در دوران مرحله حاد انسان ملیون ها اوسیت (Oocytes) در مواد غایبه پشک ها در ظرف دو هفته اطراح میگردد اوسیت ها در اقلیم مساعد در خاک برای یکسال موجود می باشند و دیگر حیوانات با بلع آن منتن می شوند که در انساج به سیست (Cyst) تبدیل میشود و بیشتر در عضلات و دماغ جایگامی شود.
2. پرازیت می تواند از آب، غذا و خاک ملوث با اوسیت و یا بلع کردن سیست در گوشت نیمه خام کسب شود همچنان پرازیت از گوشت خوک، گوسفند و شیرخام نیز سیرایت می کند.
3. به شکل ولادی از طریق پلاستاز از مادر به نوزاد سیرایت میکند.
منظره کلینیکي: در نوزادان مرض غیر اعراضی بوده و نمیتوان علایم مرض را در ابتدا تشخیص نمود اما با معاینات پیشرفته میتوان که در دوره

باشند و با مادران حامله که توکسوپلازموزیس حاد دارند و مسادرانی که اچ آی وی (HIV) همراه با توکسوپلازموزیس مزمن دارند باید ارزیابی شوند، در تشخیص مرض معاینات سیرولوجیک، پی سی آر (PCR)، هستولوجی یا تجرید پرازیت رول دارد. تست های IgE، IgG، IgM، IgA باید به مریض اجراشود، IgG در هفته دوم تظاهر میکنند الی یک ماه به حد اعظمی میرسد. در صورتیکه IgG Titer بلند باشد باید به مریض IgM اجراشود طوریکه IgM و IgA از پلاستاز عبور نمیکند بناء در تشخیص کمک کننده می باشد. تست های مذکور باید برای چند روز تکرار گردد در صورتیکه IgM و IgA منفی باشد باید برای clear شدن IgG برای مدت 12 ماهه منتظر بمانیم. همچنان در نزد این مریضان معاینات روئین خون (CBC) کرباتین (Creatinine)، یوریا (Urea)، یوریک اسید (Uric acid) و تست های کبدی باید اجراشود، در معاینات CSF حجرات مونونوکلیر بلند می باشد و مایع رنگ لیمویی دارد پروتین مایع بلند بوده موجودیت IgM به انتان فعال دلالت میکند.
تداوی Treatment:
در صورتیکه در مریض اعراض و علایم مرض موجود باشد باید تداوی مریض شروع شود تا از معیوبیت دایمی جلوگیری شود. اعراض از بین برود، انزار مریض خویتر میشود تداوی باید به مدت یکسال ادامه داده شود.
1. پاپریمیتامین Pyrimethamine: به مقدار ۱ میلی ګرام فی کیلو ګرام وزن بدن هر 12 ساعت بعد به مدت دو روز بعداً روزانه به مدت 2-6 ماه و بعداً سه بار در هفته تا یکسالگی توصیه میشود.
2. سلفادایازین Sulphadiazin: به مقدار 50 میلی ګرام فی کیلو ګرام وزن بدن هر 12 ساعت بعد توصیه می شود.
3. پردنیزون Prednisone: در صورتیکه سیستم عصبی مرکزی مصاب باشد باید به مقدار 0.5 میلی ګرام فی کیلو ګرام وزن بدن هر 12 ساعت بعد توصیه شود.
4. برای مریضانی که مصاب از مصادر اچ آی وی تولد می شود و توکسو پلازموزیس ولادی اند عین رژیم تداوی توصیه می شود.
دوکتور عطا الله دوست
ترین متخصص داخله اطفال
انستیتوت صحت طفل اندراگاندي

اختفا خصیه Undescended testes

وقتی که خصیه در زمان نزول در مسیر نامزل نزول متوقف شده و به صحن که موقعیت اصلی آن است نرسد بنام اختفا خصیه یاد شده و در صورتی که تداوی نشود باعث عقامت شده و تحول به سرطان خواهد کرد و مسیر نامزل خصیه کانال مغنې بوده فکتور های که در نزول خصیه از داخل بطن از مسیر کانال مغنې به صحن رول داشته فکتورهای هورمونی و اتونومیک بوده که در نتیجه عمل متقابل آن ها باعث نزول خصیه به صحن میشود
رشد و نمو خصیه:
رشم موقعیت داشته در هفته 7و6 حیات رشمی تحت تاثیر genital ridge که در انتساج Bipotential Gonadal (Testis Determine Gen) به خصیه تفریق شده بعد از تفریق شدن به خصیه حجرات که در خصیه (Sertoli Cell) سرتولی موقعیت داشته مولارین انجیبیتور (Mullarine Inhibitor) فکتور را تولید کرده که باعث از بین رفتن ساختمان های قنات مولارین شده در هفته نهم (Mullarine Duct) حیات رشمی حجرات لایندنگ باعث تولید هورمون (Lading Cell) (Testosterone) تستوستیرون گردیده تا باعث رشد و نمو (Hormone) (Wolfline) قنات و لقیقین (Epididymis) و واژ (Epididymis) شود و در (Vasdeference) دیفرنس

خصیه رول داشته طوریکه گمبرناکولم (Gubernaculum) در بریخ (Epididymis) غرس شده و باعث پیشرفت خصیه به صحن شده تصنیف بندی:
اختفا خصیه به اشکال قابل جس و غیر قابل جس تقسیم شد میتواند یکطرف و یا دو طرفه باشد اشکال قابل جس:
خصیه که در حدای رینگ خارجی موقعیت داشته باشد میتواند قابل جس شود خصیه که در عقب رینگ خارجی و در سوپرفیشیل اشکوبنسل (Superficial Inguinal Pouch) موقعیت داشته باشد قابل جس بوده اشکال غیر قابل جس:
خصیه داخل بطني که بدو شکل کلوزد رینگ (Close Ring) و اوپن رینگ (Open Ring) تقسیم شده شکل غیر قابل جس ممکن هیچ موجود اشکوبنیک تیسټیس (Ectopic Testis) باشد
خصیه که از مسیر نامزل نزول خود انحراف کرده باشد و میتواند در ناحیه مغنې فوق عانه پیرینیوم (Perineum) و قنات فنیذی و پینوبیوبیک (Penopubic) موجود باشد رترکتایل تیسټیس (Retractile Testis) باشد
1- عقامت Infertility
2- خبالت Malignancy
ترجمه رنځور یار دوکتور محمد حنیف نسل ترین متخصص انستیتوت صحت طفل اندراگاندي

تلاسیمییا Thalassaemia

تلاسیمییا یونانی کلمه ده چې د Thalasa د لویې بحیرې په معنی ده او دا ناروغی په هغو خلکو کې لیدل کیږي چې دمیدرانی بحیرې په شاوخوا کې ژوند کوي اما اوس دنړۍ په ټولو برخو کې لیدل کېږي په دې ناروغۍ اخته کسان دشرقي آسيا په سیمو لکه سریلانکا، بنگله دیش هندوستان، پاکستان، افغانستان او دمنځنۍ ختیځ په هېوادونو لکه یونان، ایټالیا اوشمالی افریقا کې ژوندکوي دا ناروغی یوازې توش دې چې د هیموگلوبین له تناقص سره یوځای وي. په دې ناروغانو کې په مختلوف درجو کمخوني لیدل کیږي چې دا وینسه لږې د هیموگلوبین او دسروکروپاتو دناکافي جوړیدو له کبله منځته راځي. که چیرې د هیموگلوبینو دالفابه خنځیر کې نیمگرتیا رامنځ ته شي نو ددرې واړو هیموگلوبینو یعنی د A2 او F په ترکیب کې شامل دي که چیرې دینتا په زنجیر کې توش موجود وي بیتاتلاسیمییا Beta Thalassaemia منځ ته راځي که چیرې ددلتا په زنجیر کې توش موجود وي د A2 او F هیموگلوبینو تولید زانمن کیږي په لنډه توگه تلاسیمییا ګلوبین ټولې پیټیر زنجیرونو دجوړښت دتوش له نظره په لاندې ډولونو ویشل کیږي
1- Beta Thalassaemia دینتا پیټیر زنجیر دجوړښت دیمگرتیا له کبله منځ ته راځي
2- الفاتلاسیمییا Alpha peptia د زنجیر دجوړښت د نیمگرتیا له کبله

منځ ته راځي.
1- دلتا تلاسیمییا ددلتا پیټیر زنجیر وخت وینه تیره نه شي په انساجو کې یې ډیر تغییرات منځ ته راځي. لکه دمنځ اوکوپری ددهدوکو دپراخوالی له کبله دماشوم مخ یوه ځانګړې بڼه غوره کوي. خافت، زړې او دویښی په سر وکرویتو کې تغییرات په پوستکی کې تغییرات منځ ته راوړي توري اوینه دManar تلاسیمییا کې بیتاتلاسیمییا شامله ده او هم یې واقعات ډیر زيات دي.
B. Thalassaemi ددلتا تلاسیمییا عام شکل دی چې په ټوله نړۍ کې یې واقعات زيات لیدل کیږي چې دینتا زنجیر تولید په قسمی، خفیف او یا تام ډول سره تنقیص کوي.
ددی تلاسیمییا کلینیکي بڼه: ماشوم نورمال پیدا کیږي او کلینیکي نښې نښانې دناروغی په شدت پوی اړه لري چې په لومړیو درجو مياشتو کې یې وینه لږې خفیفه وي اووالدین دماشوم پرمخ تلونکی خافت (رنگ الوټی)، ته متوجه کیږي په دې عمر کې دوسنی دفقدان وینه لږې هم لیدل کیږي چې اکثره دتشخیص له نظره یو له بل سره غلطیږي اوحسی داجې دوسنی د وینه لږې په نوم درملنه ورته شروع کیږي. په حال داناروغۍ دژوند په دوهمو شپږمیاشتو کې داتحلالی. وینه لږې Hemolyne anemia دشدیدو اعراضو په منځته راتلوسره پیل کوي چې دضعیفی او د زړه دستونځو دمخنیوی له کبله پرله پسې وینه ماشوم ته تیرول کیږي اوکه چیرې ماشوم ته وینه تیره نه شي نو

دوکتور سیف الله (اباسین)
ترین متخصص داخله اطفال
انستیتوت صحت طفل اندراگاندي

فرهنگ او دودونه

ارواښاده نازو انا د افغانستان د وتلي فرهنگي ميرمنې په توگه

ميرمن نازو د افغانستان دملي قايد او ستر شخصيت ميريس خان نيکه مور ده، ددې د ژوند او اشعارو په باب دښتو په قيمتي اثر (پته خزانه) کې هم چې دمحمدهوتک اثر دي، ذکر شوي دي او په اړه يې داسې ليکل شوي دي: نازو بې بې سلطان ملخي توخي لور ده، چې په ۱۶۰۱ م کال دکلات په تازي نومي کلي کې پيدا شوې ده. سلطان ملخي پرهغه مهال دغزني ترجلد که داقوامو مشرو اوپه استقلال يې حکومت کاوه، نازو په کوچنيوالي کې له پښتنو علمواو اومنوروميرمنو څخه زده کړه کوله او دپرنارينه يې مېراني، شجاعت او سخاوت ته حيران وو، روايت دی چې سلطان ملخي سور غره ته نږدې په يوه جنگ کې ومړ، خپل کور، کلا اوسيمه يې خپلې لور نازوته پرېښودله، نو يې نازو توره ترملاکړه او دهېواد له تورياليو ځوانانو ورويو سره يې خپله سيمه اوکورکلی دښمنانو له

تاکه وژغورل. نازو انا په ميلمه بانې اوپري وژلو او بې وسو خلکو باندي دزړه سوي له امله ډيره مشهوره وه نازو انا څلور زامن درلودل چې حاجي ميرخان (ميريس نيکه، عبدالعزيز خان، يحيي خان او عبدالقادر خان نوميدل چې مشري حاجي ميريس خان و. نازو انا عابده، صالحه درنه، اوباعزته بنخه وه او خپلوزامنوته يې په اوداسه شيدی ورکولې. کله چې مشرزي يې حاجي ميرخان پيدا شو، نو خوب يې وليد چې شيخ بيتي (رح) ورته وايي: دا زوی ښه وروزه، چې لوی کارونه به وکاوه له نسله به يې پيدا شي پادشاهان او دين به روښانه کا، نو حاجي ميريس خان يې په ديانت اوعبادت سره لوی کا اوددين فرايض يې ټول په اووم کال وروښودل اوهرکله به يې ده نصيحت کا، چې زويه! دشيخ بيتي له قوله ستا په مخ کې دي لوی کارونه، نو چې لوی شي، د خدای عبادت او دخلکو خدمت کړه، ته

خدای پيدا کړې يې ددې له پاره چې لوي کارونه ترسره کړي او خلق الله ستا په خدمت آرام شي. روايت دی چې حاجي ميرخان به هروخت ويل چې زما مور ماته دلويو کارونو وصيت وکړي، نوزه بايد هسي کارونه وکړم. هرکله چې په ۱۱۱۹ هجري کال يې قوم دظالمانو له ظلمه وژغوره نو يې دشکر سجده وکړه اوويي ويل: خدایه! دافغه کارو، چې ما ته مور را سپارلې او وصيت يې کړي و، دا خو ستا دښدگانو خدمت و، چې ماترسره کا. زما پلار هسي وويل: چې نازو انا علاوه پرسخاوت، شجاعت اوعبادت هسي بنخه وه، چې دخدای پاک په مناجات کې يې ډير اشعار ويلي دي او يو ديوان لري چې دوه زره بيتونه لري. دهغې بزگورای دهغې له اشعارو څخه جوتيرې اودهغې دلور فرهنگ اوداد د تمثال ښکارندويي کوي چې دهغې دغه لاندې شعر دهغې لور فرهنگ اوداد په ثبوت

د نوي کال په جشن کې د ملي تياتر هنرمندان ښه وځلېدل

د نوي کال جشن، چې دکابل دبادام باغ په سيمه کې ولمانځل شو، سربيره پردولتي مسوولينواو دخصوصي سکتور پراستازو داطلاعاتو او فرهنگ وزارت دملي تياتر هنرمندانو په تاوده گډون سره ددغه جشن دلمانځلو مراسم لاسکلي شوي وو. دا چې دملي تياتر هنرمندانو ونډه په جشن کې څنگه وه؟ هېواد ورځپاڼې دملي تياتر له ريس عبدالغفور شريعتي سره مرکه کړې، چې تاسې درنولو ستونگونه وړاندې کړي؟

پوښتنه: د نوي کال په جشن کې دملي تياتر هنرمندان ښه وځلېدل. دملي تياتر هنرمندانو د نوي کال په جشن کې له څومياشتو وړاندې جمتوالي نيولي و، چې څلور هنري نندارې يې په کميډي اوانتياهي توگه ددهوادوالو دخوښي لپاره دنوي کال په لومړۍ، دويمه اودريمه ورځ دبادام باغ په سيمه کې نندارې ته وړاندې کړې. له دغو نندارو درې يې دټولني ديلايلو وگړو لپاره جمتو شوي وې. ده وويل: دملي تياتر هنرمندان ددهوادوالو لپاره نندارې جوړوي اوپه دې هڅه کې

دې، چې دنوي کال جشن ددهوادوالو دخوښي لامل وگرځي. په جوړو شويو نندارو کې دټولني ديلايل اړخونه په پام کې نيول شوي وو، چې زموږ گران هېوادوال په داسې ورځو کې دهنري نندارو په ليدلو خوښ شي اوهمدارنگه ددغو هېوادوالو تاريخ، فرهنگ او کوم تمدن چې افغانان يې دنوي کال جشن دجوړولو لپاره لري، هغه هم تروپښ لاندې نيول شوي و. شريعتي زياته کړه: نندارې دافغانانو ددودونو، فرهنگ او باورونو په پام کې نيولو سره مخکې دنوي کال له رارسېدو اوداچې خلک په کومو

چارواکي پوښتي کوي اودنوي کال جشن دلمانځلو لپاره په تيرو کلونو کې دننظيرونو لپاره په ميلو جوړولو لاس پوې کول په تيره بيا په مزار شريف کې داټولې خبرې په يوه ننداره کې ځای پرځای شوې وې چې اودپره په زړه پورې ننداره وه، چې گډون والو هېوادوالو دافغانستان پخوښوالي تاريخ او فرهنگ، چې ترننه پورې څنگه دی خوندي تری واخيست.

پوښتنه: دهنري نندارو دجوړولو تخنيکي چارې ترکومه قناعت بيولکې وې؟

ځواب: دملي تياتر هنرمندانو دبادام باغ په سيمه کې دندارو دوراندې کولو

وزارتونو سرپرستانو جشن دجوړولو په تړاو اړخيزې خبرې وکړې. عبدالغفور شريعتي وويل په جشن کې ددهوادوالو گډون لپاره ټولې اسانتياوې برابرې شوې وې اودغو هېوادوالو جشن له بيلا بيلو برخو څخه خوندي واخيست او خپله خوښي يې څرگنده کړه. په پام کې دي، چې دراتلونکي کال جشن له دې هم ښه ولمانځل شي او کومې نيمگړتياوې، چې ترسترو شوې وې بايد لرې کړای شي، چې هېوادوال خپلې درخستې ورځې په خوښۍ تېرې کړي.

هېواد نوري

له فضا څخه د موسيقي لومړني ژوندي مراسم

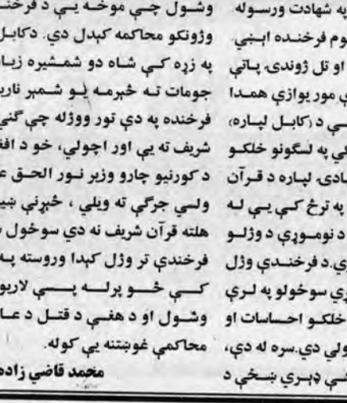
بريتانوي سندرغاړې ساره برايټن په څو مياشتو کې فضا ته د سفر لپاره جمتوالي نيسي، چې له څمکې ۲۶۰ ميله لري له نړيوال ستروالي په ژوندۍ بڼه د موسيقي لومړۍ نېټه سفر وکړي. دغه ۵۴ کلنه بریتانوي سندرغاړې به په نړيوال ستروالي کې لس ورځې تېرې کړي. برايټن ويلي، په فضا کې سندرې ويل پر څمکه د سندرو له ويلو ښې بېلې دي. په لندن کې يوې خبري غونډې ته د 'اوپرا' ډرامې دغې لوبغاړې ويلي، ډله زياتوي، له خپل مخکيني مېر لاره لويديا وير سېر يې پر هغې سندرې کار کړې، چې په فضا کې له ويلو سره اړخ وگوي. په ۲۰۱۲ کال د فضايي سفر يوه وتلي کانډاډي ستورمزي کريس هادفيلډ په فضا کې خپلې سندرې هم ثبت کړې

لومړۍ نېټه سفر وکړي. دغه ۵۴ کلنه بریتانوي سندرغاړې به په نړيوال ستروالي کې لس ورځې تېرې کړي. برايټن ويلي، په فضا کې سندرې ويل پر څمکه د سندرو له ويلو ښې بېلې دي. په لندن کې يوې خبري غونډې ته د 'اوپرا' ډرامې دغې لوبغاړې ويلي، ډله زياتوي، له خپل مخکيني مېر لاره لويديا وير سېر يې پر هغې سندرې کار کړې، چې په فضا کې له ويلو سره اړخ وگوي. په ۲۰۱۲ کال د فضايي سفر يوه وتلي کانډاډي ستورمزي کريس هادفيلډ په فضا کې خپلې سندرې هم ثبت کړې

يوې مور د غور په مرکزي روغتون کې پر خپلې نوي زېږېدلې لور د فرخندي نوم کېښود

يوې مور د غور په مرکزي روغتون کې له زېږون وروسته پر خپلې لور د فرخندي نوم اېښي دي. د دې نجلۍ مور غنچه گل او پلار يې سعد الدين وايي، «د فرخندي په نوم وياړي». دوي د غور له مرکز څه باندې پنځوس کيلومتره لرې د الله يار کلي اوسېدونکي دي. د دې نجلۍ د نوم اېښودلو مراسم ساده، خو له خوښيو ډک گڼل شوي، په دې مراسمو کې د غور د مرکزي روغتون او د نوموړې ولايت يوشمېر مدني او کلتوري فعالانو گډون کړي و. د دې نجلۍ پلار وايي، په دې پوه شوي، چې په کابل کې وژل شوي فرخنده مظلومه او يې گناه وه او په وينا يې له همدې کبله يې پر خپلې لور د فرخندي نوم اېښي.

«جانباکراتو فرخنده، په شهادت ورسوله اوس مو د خپلې لور نوم فرخنده اېښي چې دا نوره هېره نشي او تل ژوندۍ پاتې شي.» د کمې فرخندي مور يوازي همدا وايي، چې دا کار يې د کابل لپاره، کړي. هم مهاله په غور کې په لگونو خلکو د فرخندي د اروا د ښادۍ لپاره د قرآن شريف ختمونه کړي او په ترڅ کې يې له دولته غوښتل چې د نوموړې د وژلو عاملين محاکمه کړي. د فرخندي وژل کېدو او يا د هغې د مړي سوځولو په لړۍ او نږدې سيمو کې د خلکو احساسات او سخت غيږگونونه راپارولي دي. سره له دې، چې په افغانستان کې ډېرې ښځې د

روشنا وردگ

جاريه ده، هر څوک چې تر هره وخته گټه ترې اخلي، نو اب يې د دوي کيږي پخوا به خلکو به غريبۍ کې هم نو اب گانډه او هم به يې د خپل کلي او ولس په ښکلا او آبادۍ کې برخه اخيستې. مور ته هم په کار ده چې د خپلو ميندو او پلرونو په لارو لاړ شو. نوي کال که په ښارونو کې په سيمک او اووه ډوله مېوه تعالي هر څه راکړي، خو که مور وڅوڅپرو، کار وکړو، خپل کور، کوڅه، کلي او وطن لا ښايسته او رنگين کړو. که مور خپله د آبادۍ لپاره هڅه ونه کړو، هېڅوک به هم زمور هېواد راته آباد او جوړ نه کړي. که داسې وي، نو به تېرو ديارسو کلونو کې چې له څلور پښتو د زياتو ملگونو ماهرين مو په وطن کې لراوښ کيدل، وطن به يې راته اوس گل وگلزار کړي واي چې داسې ده نو راځئ! په گڼه د سولې، ثبات، آبادۍ او رنگينۍ لپاره مټي وناږو، چې په هېواد او خزان وهلو وگړو مو تل پاتې پسرلي راشي. پخوا به کلي کې ځينو ميرمنو د چرگي او هگيو له خرڅلاوه يوه دوي افغاني ټولوي او پسرلي به يې د ونو نيالگي پرې راټول او بيا به يې له کاريزونو او ځينو سزه پر تلليو لارو ايښودل چې خلک او مرغان يې مېوه وخورې، يا يې مسافر سيوري ته دمه سي او نو اب يې دوي ته ورسې. دوي به ويل چې دا صدقه زما د زړه ونې خزان وهلي دینه

د پسرلي نوې هيلې، اميدونه او بدلونونه

په موسمونو کې تر ټولو ښکلي او په زړه پورې موسم پسرلي دي چې له ځان سره نوې هيلې، اميدونه او بدلونونه راوړي.

پسرلي له کار وکسب، ښکلا، ځلا، گل او بېل سره تر لې موسم دي. پسرلي دي چې خلک د آبادۍ، سوکالۍ، کار او ژوند په لوړ وړيو لري. د نوي کال او نوي ژوند د پيل کېدو زيری راوړي. د پسرلي راتلو ته هر څوک هوسپري او خوشالېږي. کله چې د زمي سرې، اوږدې او زوړو لوستو کې شې تېرې شي، نو ايله خلک له بندو خونو د باندې تازه هوا کې د خوښۍ ساه واخلي. د مرغانو د اوازونو او د گلونو د نندارو خوند اخلي. ونې بوټي او چمنونه زرغون شي، هر چېرې د طبيعت ښکلا او ځلا تر سترگو کېږي. لوي او مهربان الله تعالي پر خپلو بندگانو څومېره نعمتونه او ښکلاوي لوروي دي، خو له بده مرغه چې ځينې سر زوري بيا د خدای د نعمتونو ناشکري کوي او په لوي لاس دغه ښايستونه بدرنگوي، پر څمکه فساد خوروي او د خدای بندگان په وير او غم اړوي. نه يې په ځان، او نه يې په نورو زړه سوخي، په سترگو يې اړيې وراوښتي، له لارې ښوېدلې، او د چا خبره نېکې ته يې ملا ماته، په بدۍ يې نغاړي وهي. مور ته به کار

ده چې د الله تعالي د هر راکړې نعمت شکر ادا کړو، خپل هېواد او ټولنه به خپلو مټو او زيار نوره هم رنگينه او بډايه کړو. ونې، بوټي او گلان وکړو، د خپلو خلکو او خپلو ځانونو لپاره دا وطن آباد کړو. د دوږو، گردونو او بارودو بوي د گلونو په معطر وړيو ورک کړو، هم به مو روغتيا ته گټه وي او هم به مو زړونه

کور مخې ته يې د رژېدلې او يخ وهلي چمن چې اوس واوره تېرې سولې وه، صفايي کوله او نوي بدله شوه، موسم ښه شو، خدای (ج) هر څه راکړي نو ولي مور گټه ترې نه خلو او ولي ځانو ته رنگيني جوړه نه کړوا همدا سې ده، الله تعالي هر څه راکړي، خو که مور وڅوڅپرو، کار وکړو، خپل کور، کوڅه، کلي او وطن لا ښايسته او رنگين کړو. که مور خپله د آبادۍ لپاره هڅه ونه کړو، هېڅوک به هم زمور هېواد راته آباد او جوړ نه کړي. که داسې وي، نو به تېرو ديارسو کلونو کې چې له څلور پښتو د زياتو ملگونو ماهرين مو په وطن کې لراوښ کيدل، وطن به يې راته اوس گل وگلزار کړي واي چې داسې ده نو راځئ! په گڼه د سولې، ثبات، آبادۍ او رنگينۍ لپاره مټي وناږو، چې په هېواد او خزان وهلو وگړو مو تل پاتې پسرلي راشي. پخوا به کلي کې ځينو ميرمنو د چرگي او هگيو له خرڅلاوه يوه دوي افغاني ټولوي او پسرلي به يې د ونو نيالگي پرې راټول او بيا به يې له کاريزونو او ځينو سزه پر تلليو لارو ايښودل چې خلک او مرغان يې مېوه وخورې، يا يې مسافر سيوري ته دمه سي او نو اب يې دوي ته ورسې. دوي به ويل چې دا صدقه

او دهنونه خوشاله وي. زمي او زوړ کال تېر شو، او يو بل نوي کال پيل شو، خدای (ج) دي وکړي چې سړني پسرلي او نوي کال زمور هېواد ته امن، سوله، خوښي او ښکلا راوړي. لکه څنگه چې په دښتو، سمه او غره ښکلي گلان زرغونېږي، الله تعالي دې وکړي چې په وطن کې مو د سولې او امن گلان هم وغوړېږي چې له گلونو راهيسې يې په تمه يو. دلته مې يوه هندۍ کورنۍ ليدله، چې د خپل

خاوند دواړه ناست وو. د چمن اخري کونج کې د اوبو فواره وه او لږ به يې ماشومانو په حوض کې لامبو وهله. ماته به هغه شعر را ياد شو چې: **درې اشيا لري کوي د سړي غم شنه گياه، جاري اوبه، مخ د صنم** دوي د جنگ، شر او تشدد له وېرې يې غمه وو، دلته هم امن کې وه هلته په پلرني هېواد هندوستان کې يې هم امن دي. دوي اوس بيا دگلونو او ښکلاگانو جوړولو لپاره تيارې

د کرېکټ نړيوال جام اسټراليا - ۲۰۱۵

اسټراليا د پنځم ځل لپاره د کرېکټ نړيوال جام وگاټه

کې څه دپاسه ۹۳۰۰۰ نندارچيان يې د درناوي لپاره ودرېدل او په چکچکو يې له خپل کپتان سره مخه ښه وکړه. د نيوزيلنډ لپاره د نړيوال جام په فائنل کې د لوبېدو ۱۵ لومړۍ تجربه وه او د دوي لوبېدله په څرگند ډول تر فشار لاندې وه. که څه هم

نيوزيلنډ د بېټنگ ملا يې ماته کړه. يو منډې وکړې. د نيوزيلنډ له لوري مهال نيوزيلنډ په ۳۵ اورونو کې پر دريو وېکټو ۱۵۰ منډې درلودې او

۸۳ منډې يې جوړې کړې خو د اسټراليا تيزو بالرانو ميجل سټارک، ميجل جانسن او جيمز فاکندر د

په ۴۵ اورونو کې يوازې د ۱۸۳ رنزونو له جوړولو وروسته وسوځېدل. نيوزيلنډ خپل کپتان او

میکلم وکټله او د نړيوال جام فائنل فشار او د ميلبورن لوبغالي بېټنگ ته مناسب پيچ په پام کې نيولو سره يې

۱۵ دوهم ځل دي چې په ټورنمنټ کې کوربه هېواد لوبه گټي، تر دې څلور کاله وړاندې هندگټلې وه. اسټراليا د ۲۰۱۵ کال د کرېکټ نړيوال جام پايلوبه کې نيوزيلنډ ته پر اوو وېکټو سخته ماتې ورکړه او د پنځم ځل لپاره يې نړيوال جام جگ کړ. د

نيوزيلنډ له فائنل وړاندې خپلې ټولې اته لوبې گټلې وې خو په پايلوبه کې اسټراليا په برتليز ډول پياوړې وه. تر دې وړاندې اسټراليا په ۱۹۸۷، ۱۹۹۹، ۲۰۰۳ او په ۲۰۰۷ کال کې نړيوال جام گټلی ؤ.

ونه درېدل. ۱۵ د کلارک وروستۍ يو ورځنی نړيواله لوبه وه ځکه نوموړي له فائنل مخکې اعلان کړی و، چې له نړيوال جام وروسته به له يو ورځنيو لوبو لاس په سر کېږي. کلارک چې کله وسوځېد نو د ميلبورن په لوبغالي

داسې ښکارېده چې ښايې تر ۲۷۰ يا ۳۰۰ منډې جوړې کړي خو د باي هدف يې خورا اسانه و. د دغه ساده هدف په خواب کې د اسټراليا کپتان مايکل کلارک ۷۴ او خواب توپ وهونکي سټيف سميت ۵۶

نيوزيلنډ نور لوبغاړي ژر ژر وسوځول. په دې ډول اسټراليا تېره بېټنگ يې د يو اړخيزې لوبې له گټلو وروسته د پنځم ځل لپاره د کرېکټ نړيوال جام وگاټه. دغو دريو بالرانو په گډه اته وېکټې واخيستې او د

تکره تېز توپ وهونکي ميکلوم لومړي اوور پر پنځم توپ له لاسه ورکړ او له هماغه راهيسې لوبه د اسټراليا په کنترول کې پاتې شوه. که څه هم د منځ په اوونو کې د نيوزيلنډ گرانټ ايلېټ يو څه مقاومت

نيوزيلنډ د ۱۸۴ منډو کوچني هدف اسټراليا په ۳۴ اوور کې يوازې پر درېيو وېکټو په اساني لاسته راوړ. د لوبې پچه د نيوزيلنډ کپتان برندن

له اتلسو کلونو د کم عمره لوبډلو ترمنځ د زون په کچه د کرېکټ سيالۍ

د کابل په نړيوال کرېکټ لوبغالي کې د زون په کچه له اتلسو کلونو څخه کم عمر درلودونکو لوبډلو ترمنځ د کرېکټ يو ورځنی سيالۍ پيل شوې. ددغو سياليو لومړۍ لوبه د مس عينک او بندهامير د زون لوبډلو ترمنځ په لاره واچول شوه چې پچه يې د مس عينک لوبډلې وگټله او د توپو هني پرېکړه يې وکړه. له دغو سياليو څخه موخه د زونونو او ولايتونو په کچه ځوانو استعدادونو ته وده ورکول دي او سربره پردې د ملي نولس کلنې لوبډلې لپاره له دغو سياليو څخه د غوره لوبغاړو موندل دي. د افغانستان د کرېکټ بورډ عمومي ريس نسيم الله دانش د هېواد په کچه ځوانو استعدادونو ته وده د کرېکټ لوبغالي کې هم ترسره شي.

د کنيو د کرېکټ ملي لوبډلې لپاره د ۲۰ لوبغاړو لېست بشپړ شو

د افغانستان کرېکټ بورډ ادارې د کنيو د ملي لوبډلې د ټاکلو په موخه آزاده آزموينه په لاره واچوله چې ټولټال ۱۰۰ لوبغاړو په کې ونډه اخيستې وه. د آزموينې په پايله کې د کنيو د ملي لوبډلې لپاره شل تنه لوبغاړي د معيار پر بنسټ وټاکل شول چې په راتلونکي ترمينامي کمپ کې ونډه واخلي او په پايله کې يې ۱۴ کيزه لوبډله وټاکل شي. د ۲۰ نومبر لپاره لاندني لوبغاړي وټاکل شول: احمد جليل، لاهور خان، عبدالرحمن، جمشيد، اجمل

د پاکستان په لاهور ښار کې د ناکيو وگړو په آسيابې جام سياليو کې ونډه واخلي چې د افغانستان په شمول د نيپال، هندوستان، بنگله دېش، پاکستان او سريلانکا لوبډلې به په کې ونډه ولري.

له ۲۰۰۹ کال راهيسې د افغان کرېکټ لوبډلې لوبې

کاناډا او ايرلنډ سره هم په دغه کال کې يو ورځنی سيالۍ درلودې. په دغو ۱۳ لوبو کې افغانستان اووه لوبې وگټلې او په شپږو کې له ماتې سره مخامخ شو. په زره پورې لوبه يې د فيروري په ۱۶ نېټه په شارجه کې وه چې کاناډا ته به چې افغانستان يوازې په يوې منډې ماتې ورکړه. خو په اکتوبر کې يې له کينييا په ۹۲ منډو ماتې تر ټولو درنه وه. ۲۰۱۱ په دې کال کې افغانستان يوازې دوې يو ورځنی رسمي لوبې درلودې دواړه لوبې يې له کاناډا سره وې او په دواړو کې افغانستان بريالی و. لوبې په کاناډا کې وشوې چې توپير هم ډېر نه و. په يوې کې افغانستان په ۱۷ منډو بريالی شو او په بلې کې يې دوه لوبغاړي پاتې وو چې بری يې خپل کړ. ۲۰۱۲ افغانستان په دې کال کې پنځه لوبې وکړې. په لومړي ځل يې د کرېکټ د نړيوالې شورا له بشپړو غړو سره هم پنځه نمره کړه.

په ټوليز ډول افغان لوبډلې ۵۱ سيالۍ کړې چې ۲۵ يې گټلې او ۲۶ بايللي دي.

اظهار علي د پاکستانی لوبډلې نوی مشر وټاکل شو

په نړيوال جام کې تر سختو ماتو وروسته د پاکستان کرېکټ بورډ پرېکړه کړې چې دغه لوبډلې کې ځينې بنسټيز بدلونونه راوړي. د پاکستان کرېکټ بورډ ادارې د پرېکړې پر بنسټ اظهار علي د پاکستانی لوبډلې نوی مشر او سرفراز احمد د دغې لوبډلې وېکټ ساتونکی د لوبډلې مرستيال لوبډلې مشر په توگه وټاکل شو. د پاکستانی رسنيو د راپورونو پر بنسټ دغه هېواد غواړي د کرېکټ بورډ په اداره کې ځينې اصلاحات راوړي چې په همدې اساس يې د پاکستان کرېکټ بورډ د ټاکونکي کمېټې مشر معين خان هم له دندې گوښه کړی. معين خان وروسته له هغې له دندې گوښه شو چې په اسټراليا کې د نوموړي د قمار وهلو کې شيعه ملک، کامران اکمل او عمر گل ويليو رسنيو ته ورسېده. پاکستانی کرېکټ بورډ غواړي د نوموړي پر ځای چې د پاکستان کرېکټ بورډ اداره د شل هارون رشيد د ټاکونکي کمېټې مشر اوزيزو سياليو لپاره سرفراز احمد د لوبډلې وټاکي. له دې وروسته به بيا هم مصباح

د فوټبال هغه لوبغاړي چې په نړۍ کې تر ټولو زيات معاش اخلي

د مختلفو ولسټرانو د ماشونو په اړه به مو اورېدلي وي چې په کلني ډول زيات معاشونه اخلي خو د فوټبال يو شمير لوبغاړي بيا په نړۍ کې تر هر چا زيات معاش اخلي. دلته د فوټبال هغه لوبغاړي دريښو چې په نړۍ کې تر ټولو زيات معاش اخلي. دغه لېست کې به لسم نمبر روبرټ لوانډووسکي (Robert Lewandowski) دي، دغه لوبغاړي د بايرن مونيخ (Bayern Munich) لوبډلې ته لوبه کوي او کلنی معاش يې له سيانسرشپ سره ۱۴.۸ ميليونه پاوندې دي. نهم نمبر سرجي اگويرو (Sergio Aguero) چې د مانچسټر سټي (Manchester City) لوبډلې لپاره لوبه کوي او کلنی معاش يې له سيانسرشپ سره ۱۵.۴ ميليونه پاوندې دي. اتم نمبر زلمان لپاره لوبه کوي او کلنی معاش يې له سيانسرشپ سره ۲۴.۸ ميليونه پاوندې دي. دوهم نمبر د نړۍ مشهور لوبغاړي کريستيانو رونالډو (Cristiano Ronaldo) دي چې د نړۍ مشهورې لوبډلې ريال ماريډ (Real Madrid) ته لوبه کوي او کلنی معاش يې له سيانسرشپ سره ۲۹.۷ ميليونه پاوندې دي. لومړی نمبر د نړۍ بل مشهور لوبغاړي ليونل ميسي (Lionel Messi) دي چې د نړۍ پيژندل شوي لوبډلې بارسلونا (Barcelona) لپاره لوبه کوي او کلنی معاش يې له سيانسرشپ سره ۲۷.۸ ميليون پاوندې دي.

د پسرلي په وياړ د واليبال سيالۍ پای ته ورسېدې

د واليبال هغه ټورنمنټ چې په خوست ولايت کې د الميکک ادارې په چوکاټ کې د ۱۳۹۴ لمريز کال د پسرلي په وياړ د ولايت د مقام په پای کې د خوست مرکز او تيسو ولسوالۍ منتخبو لوبډلو وکولې شول چې تر نورو باي کې د خوست مرکزې لوبډلې پايلوبه وگټله او لومړی مقام يې خپل کړ. د ټيسو ولسوالۍ منتخبې لوبډلې دوهم او فيضو لوبډلې دريم مقام خپل کړ. ټورنمنټ يادو درې لوبډلو ته د ولايت د مقام لخوا د کيڼو، مېرليو او ترټيب شويو ډالو په ورکولو سره پای ته ورسېد. له ټولو ځوانانو مې هيله ده چې يادو مراسمو ته د خوست ولايت د مقام په استازيتوب د دي ولايت د سربرسټ وياړد مبارز محمدخردان، گڼ شمير دولتي چارواکي، منډي فعالين او د ورزش مينه وال ورغلي وو.

نوبت او مالي همکاري سره جوړ شوی وو، د خوست د مرکز او ولسوالیو په کچه په کې تر لار ومومي به دغو اتلوليو کې چې پوره

هېواد ورځپاڼه د ۱۳۹۴ لمریز کال لپاره گډون کوونکي مني

- د دولتي ارگانونو، وزارتخانو او ادارو لپاره کلنی گډون ونډه: ۴۰۰۰ افغانی
د کورنیو شرکتونو، انجمنونو او موسسو لپاره کلنی گډون ونډه: ۷۰۰۰ افغانی
د زده کوونکو او محصلینو لپاره کلنی گډون ونډه: ۲۰۰۰ افغانی
د بهرنیو هېوادونو د سفارتونو، انجمنونو او موسسو لپاره کلنی گډون ونډه: ۸۰۰۰ افغانی
له هېواد څخه د بهر میشته والو لپاره کلنی گډون ونډه: ۴۰۰ ډالره
شمېرنه میاشتنی گډون ونډه نیمه بیه

د افغانی پیر او پلور
برون له غرمې مخ کې د کابل په شهزاده سرای کې افغانی د بهرنیو اسعارو په وړاندې په دې ډول بدلېده
یو امریکایي ډالر پیرول په ۵۷/۹۵ افغانیو پلورل په ۵۷/۹۵ افغانیو یو اتکلیسي بونډ پیرول په ۸۴/۹۰ افغانیو پلورل په ۸۴/۹۵ افغانیو یو یورو پیرول په ۶۲/۴۰ افغانیو پلورل په ۶۲/۵۰ افغانیو یو سوېډي رسال پیرول په ۱۵/۳۰ پلورل په ۱۵/۳۵ افغانیو د اماراتو یو درهم پیرول په ۱۵/۷۰ افغانیو پلورل په ۱۵/۷۵ افغانیو زړ پکستاني کلداری پیرول په ۵۶/۴ افغانیو پلورل په ۵۶/۵ افغانیو زړ هندي کلداری پیرول په ۹۳/۰۰ افغانیو پلورل په ۹۳/۵ افغانیو او د ابرایي تومانه پیرول په ۱۷/۲۰ افغانیو پلورل په ۱۷/۲۵ افغانیو

د کابل بانک قضیه دې په جدي توگه بشپړه شي

لکه څرنگه، چې محکوم په ډېره جدي توگه د کابل بانک قضیه خبرې، په همدې توگه دې دا مسئله همداسې په جدي توگه وڅېړل او بشپړه کړای شي
د قانون د پلي کولو ارگانونه هم مسوولیت لري، چې د کابل بانک د قضیه په اړه د محکوم ټولې پرېکړې په ډېر حدیث سره پلي کړي. غني

د افغانستان د اسلامي جمهوریت جمهور ریس ښاغلي اشرف غني پرون ماښام د کابل بانک د قضیه د څېړنې د پلایو له امله د افغانستان د اسلامي جمهوریت جمهور ریس ښاغلي اشرف غني په دغه پلایو کې چې په دې غونډه کې، چې په ارگ کې جوړه شوې وه، د دغه پلایو اړه یوه غړي په خپل وار سره له ورسپارل شوې دندې سره سم د کابل بانک د قضیه د څېړنې د پلایو اړه معلومات په اړه معلومات وړاندې کړل او دا چې د ددې گونې محکمې د هغو پرېکړو، چې د دغه بانک له پوږیو څخه یوه پيسې تر لاسه شوې، همداسې په جدي توگه وڅېړل او بشپړه کړای شي، او د قانون د پلي کولو ارگانونه هم مسوولیت لري، چې د کابل بانک د قضیه په اړه د محکوم ټولې پرېکړې په ډېر وروسته به هغه شپږوژي، چې له دغه بانک څخه تر ۲۲ میلیونو امریکایي ډالرو پورې، پر وړې دي، د خپلو پوږیو د پرې کولو په موخه له خپلې ژمنې سره دې

بهرني لیک خپرونه

بوهاري د نایجیریا په ولسمشریزو ټاکنو کې مخکښ دی

دیکتاتور د نایجیریا د ۲۴ ایالتونو له ډلې څخه په ۲۰ ایالتونو کې ۳۰۹ میلیونه رایې گټلې دي له بلې خوا د هغه سیال کاننید گودلک جانتن چې عیسوي او د نایجیریا برحاله ولسمشر دی ۱۰۰۲ میلیونه رایې تر لاسه کړې دي دغه هېواد په سویل کې چې د جانتن پخوانی پوځي واکمن بوهاري مخکې دی دا په داسې حال کې ده چې تر دې مخکې د دواړو کاننیدانو تر منځ د اوږد په اوږد سیالیو اټکل کېده. د نایجیریا د ولسمشریزو ټاکنو لومړنی پایلې ښیې چې دغه هېواد د اپوزیسیون مسلمان کاننید محمدو بوهاري، تر برحاله ولسمشر گودلک جانتن مخکې دی. د شمیرل شویو رایو له مخې دغه ۷۲ کلن پخوانی پوځي

د کویت په کنفرانس کې له سوریه سره د مرستو ژمنې

د کویت امیر امیر شیخ صباح الاحمد الصباح په دغه هیواد کې د سوریه د کابو لپاره د مرستو ټولولو په یوه کنفرانس کې د ۵۰۰ زره ډالرو مرستو ژمنه وکړه پر دې سربیره د جرمني په گډون یو شمېر نورو هېوادونو هم له سوریه سره د مرستو ژمنې کړې دي. کویت په دې کنفرانس کې د هغه څه لپاره د مبارزه کولو په موخه چې ورته د معاصر تاریخ تر ټولو لوی بشري تاوین ویل کېږي، مرستې راتولې دي دا په داسې حال کې ده چې تر دې مخکې ملگرو ملتونو ویلي وو چې د سوریه د کډوالو او کورنیو بېخپه شویو وگړو بشري وضعیت ډېر خراب دی او لا نور هم د خرابیدو په موخه د هېوادونو استازو گډون کړی دی.

د کانادا پارلمان د داعش برضه د هوايي بریدونو ملاتړ وکړ

موافقو او ۱۲۹ مخالفو رایو سره دا پلان تصویب کړ. دغه بلان له مخې، داعش برضه د کانادا پوځي ماموریت هم د شپږو میاشتو لپاره وغځول شو. کانادا د عراق په شمال کې شاوخوا ۷۰۰ تنه خاص پوځیان او شپږ جگي جیب الوتکې ځای پر ځای کړې او په عراق کې د امریکا په مشرۍ ائتلاف کې د داعش د هدفونو برضه عملیاتو کې فعالیت کوي. د کانادا صدراعظم سټیفن هارپر گوندونه وایي، کانادا به له دې سره په اوږده جگړه کې ښکته شي. د کانادا ولسي جرگې چې واکمن باید چې د داعش ډلې په امن ځایونو بمبارۍ محافله کار کونډه په کې پر لاسې دی، په ۱۲۲ وکړي.

چین له یمن څخه خپل ټول وگړي وایستل

د چین دفاع وزارت وایي، جنګي تېرېوې له یمن څخه د خپلو اتباعو ایستل بشپړ کړل او له ۵۷۰ څخه زيات کسان یې په امن ډول وطن ته رسولې دي. د چین دفاع وزارت په یوه بیان کې دغه راز وایي؛ خپل اتباع یې د دوو جوبو کې له یمن څخه ایستلي یوه ډله د عدن بندر له لارې او بله ستره ډله یې له «حویډا» بندر له لارې انتقال کړې دي. د چین د بهرنیو چارو وزارت دا هم ویلي چې اته تنه بهرنيان یې له یمن څخه ایستلي؛ خو د هويت په اړه یې څه نه دي ویلي. ښکته وایي، کله چې د چینایي اتباعو ایستل بشپړ شي، جنګي تېرې به یې بیرته ایران یې ملاتړ کوي؛ هوايي بمبارۍ پیل کړي.

په پاستن کې د منډو پر سیالیو د بریدگر محاکمه

داسې حال کې شواهد وړاندې کړل چې د امریکا فډرال څارنوالانو په پاستن ښار کې د سارنایف دویمه برابره کړه. ۲۱ کلن سارنایف چې د امریکا تابعیت یې حاصل کړی او محصل دی، د روسیې په شمالي قفقاز سیمه کې زېږېدلی دی که محرم وپېژندل شي؛ د اعدام په سزا به محکوم شي. د ۲۰۱۳م کال اپریل میاشتې د ۵مې نېټې په حمله کې درې تنه مړه او ۲۴۴ وکیلان هڅه کوي داسې ویني چې د تورون مشر وروږ «تیمورلنگ» په امریک کې د ۲۰۱۳م کال حملې اصلي طراح و مدافع وکیلانو به

د افغانستان او امریکا د اړیکو بل نوی او مهم فصل

نیویارک ټایمز ورځپاڼې په وروستی گڼه کې د افغانستان بل فصل - ترسرلیک لاندې یو تحلیلې مضمون خپور کړی او په یوه برخه کې یې راغلي؛ د امریکا جمهورریس بارک اوباما پرېکړه وکړه چې له افغانستان د خپلو عسکرو ایستل ورو کړي، خو دی او د افغانستان نوی جمهورریس اشرف غني مکلفیت لري چې ټاکنه کړي، د امریکا اضافي پانگونه په ارزښت ولري دا به اسانه نه وي او ممکن امکان هم ونه لري. د ورځپاڼې په باور، له لسو کالو څخه په زیاتې موده کې افغان حکومت په خپل خان باندې د بیا کېدنې په موخه د ټینګو سیاسي، اقتصادي او پوځي گامونو د پورته کولو لپاره په سر سختې سره مقاومت کړی دی.

نیویارک ټایمز ورځپاڼه لیکي: جمهورریس اوباما له خپل افغان سیال سره په سپینې ماڼۍ کې د کتنې پر مهال وویل، لاهم په خپل پلان ټینګ ولانډی او په ۲۰۱۷ کال کې چې د ده د کار دوره پای ته رسېږي په افغانستان کې د امریکایي عسکرو شمېر په زرو ته راټیټ کړي.

د ملي عوایدو کچه لوړه شوې

زيات عواید راتول کړو. د ۱۳۹۴ مالي کال د عوایدو د راتولو لپاره ټاکل شوي هدف ۱۲۰.۴ میلیارد افغانی ټاکل شوی دی چې له دې جملې څخه ۲۴.۲۶ میلیارد افغانی د روان کال د لومړیو څلورمې لپاره اټکل شوی و چې له نیکه مرغه د مالي وزارت په دې بریالی شوی دی ۲۴.۴۷ میلیارد افغانی عواید راتول کړي چې ۲۱ میلیونه افغانی زياتوالی ښیي دغه ارقام د ټول گمرکي، مالياتي او غیر مالياتي عواید ښیي او که چېرې د گمرکاتو حالت ته وکتل شي؛ په هغه کې د یادونې وړ زياتوالی راغلی دی د گمرکاتو ریاست په دې بریالی شوی دی د روان کال په لومړۍ څلورمه کې ۱۱.۶۵۶ میلیارد افغانی تر لاسه کړي چې له ټاکلي هدف څخه په سلوکې ۹.۹ زيات دی دا په د ادارې مسول بسم الله بېسم په دې اړه وایي: «د دې پروژې قیمت ۳۳۲ میلیونه ډالر دي او تر ۲۰۱۸ کال پورې به بشپړه شي دا اوسنی لمرنی معلومات دي چې موږ راپور غونډ کړي او بیا به په ۲۰۱۸ کال کې یو ځل بیا سروې کوو چې د خلکو په ژوند کې څه بدلون راغلی.» ورته مهال د کلیو د بیا رغونې او پراختیا وزارت مرستیال طارق عصمتي وایي ددې پروژې موخه د خلکو ژوند ته بدلون ورکول دي. د هغه په وینا د سروې مقصد دا و تر څو پوه شي چې د دې پروژې په پلي کېدو سره به د سفر وخت څومره کم شي، کرایې به څومره ټیټې شي او تازه مېوې به څومره په وخت ماز کېت ته رسېدلې شي. افغانستان ۹۰ زره کلومتره سړکونه

په افغانستان کې ۲۵۰۰ کیلومتر سړکونه

لري عصمتي زیاتوي چې په ټول هیواد کې ۹۰ زره کلومتره کلیوال سړکونه په ۲۰۱۰ زره کلیو کې شته دي چې بیا رغونې ته اړتیا لري هغه وایي: «دا د هیواد یوه برخه سړکونه دي، ټول نه دي، چې د ۲۵۰۰ کیلو مترو په شا او خوا کې راځي خو په ټول کې د افغانستان تر ۹۰ زره ډېر سړکونه په ۲۰۱۰ زره کلیو او ۴ سوه ولسوالیو کې رغونې ته اړتیا لري.» ورته مهال د ماليې وزارت د پالیسی مرستیال شفیق قاري زاده بیا وایي چې پر دغه پروژه ۳۳۲ میلیونه ډالر لگښت

نړیوالو ورځپاڼو ټکنه

نیویارک ټایمز ورځپاڼې په وروستی گڼه کې د افغانستان بل فصل - ترسرلیک لاندې یو تحلیلې مضمون خپور کړی او په یوه برخه کې یې راغلي؛ د امریکا جمهورریس بارک اوباما پرېکړه وکړه چې له افغانستان د خپلو عسکرو ایستل ورو کړي، خو دی او د افغانستان نوی جمهورریس اشرف غني مکلفیت لري چې ټاکنه کړي، د امریکا اضافي پانگونه په ارزښت ولري دا به اسانه نه وي او ممکن امکان هم ونه لري. د ورځپاڼې په باور، له لسو کالو څخه په زیاتې موده کې افغان حکومت په خپل خان باندې د بیا کېدنې په موخه د ټینګو سیاسي، اقتصادي او پوځي گامونو د پورته کولو لپاره په سر سختې سره مقاومت کړی دی.

نیویارک ټایمز ورځپاڼه لیکي: جمهورریس اوباما له خپل افغان سیال سره په سپینې ماڼۍ کې د کتنې پر مهال وویل، لاهم په خپل پلان ټینګ ولانډی او په ۲۰۱۷ کال کې چې د ده د کار دوره پای ته رسېږي په افغانستان کې د امریکایي عسکرو شمېر په زرو ته راټیټ کړي.

نیویارک ټایمز ورځپاڼه لیکي: جمهورریس اشرف غني د پخواني جمهورریس حامد کرزي په نسبت زيات جدي او مسول شخص دی. نیویارک ټایمز وړاندې لیکي: ښاغلي غني د امریکا د کاتگرس گډې غونډې ته د وینا پر مهال له امریکایي پوځیانو چې په افغانستان

افغانستان ستونزه یوازې له سیاسي لارې حل کېدای شي. زه وایم یو لویونی سړی د ټول افغان نیویارک ټایمز لیکي: که څه هم دا مهال د سولې په خبرو کې کوم د نظر وړ پرمختګ نه تر سترګو کېږي، خو جمهورریس غني له پاکستان سره د اړیکو ښه کولو لپاره مهمه به افغانستان ته لاره شي.

د ملې عوایدو کچه لوړه شوې

زيات عواید راتول کړو. د ۱۳۹۴ مالي کال د عوایدو د راتولو لپاره ټاکل شوي هدف ۱۲۰.۴ میلیارد افغانی ټاکل شوی دی چې له دې جملې څخه ۲۴.۲۶ میلیارد افغانی د روان کال د لومړیو څلورمې لپاره اټکل شوی و چې له نیکه مرغه د مالي وزارت په دې بریالی شوی دی ۲۴.۴۷ میلیارد افغانی عواید راتول کړي چې ۲۱ میلیونه افغانی زياتوالی ښیي دغه ارقام د ټول گمرکي، مالياتي او غیر مالياتي عواید ښیي او که چېرې د گمرکاتو حالت ته وکتل شي؛ په هغه کې د یادونې وړ زياتوالی راغلی دی د گمرکاتو ریاست په دې بریالی شوی دی د روان کال په لومړۍ څلورمه کې ۱۱.۶۵۶ میلیارد افغانی تر لاسه کړي چې له ټاکلي هدف څخه په سلوکې ۹.۹ زيات دی دا په د ادارې مسول بسم الله بېسم په دې اړه وایي: «د دې پروژې قیمت ۳۳۲ میلیونه ډالر دي او تر ۲۰۱۸ کال پورې به بشپړه شي دا اوسنی لمرنی معلومات دي چې موږ راپور غونډ کړي او بیا به په ۲۰۱۸ کال کې یو ځل بیا سروې کوو چې د خلکو په ژوند کې څه بدلون راغلی.» ورته مهال د کلیو د بیا رغونې او پراختیا وزارت مرستیال طارق عصمتي وایي ددې پروژې موخه د خلکو ژوند ته بدلون ورکول دي. د هغه په وینا د سروې مقصد دا و تر څو پوه شي چې د دې پروژې په پلي کېدو سره به د سفر وخت څومره کم شي، کرایې به څومره ټیټې شي او تازه مېوې به څومره په وخت ماز کېت ته رسېدلې شي. افغانستان ۹۰ زره کلومتره سړکونه

په افغانستان کې ۲۵۰۰ کیلومتر سړکونه

لري عصمتي زیاتوي چې په ټول هیواد کې ۹۰ زره کلومتره کلیوال سړکونه په ۲۰۱۰ زره کلیو کې شته دي چې بیا رغونې ته اړتیا لري هغه وایي: «دا د هیواد یوه برخه سړکونه دي، ټول نه دي، چې د ۲۵۰۰ کیلو مترو په شا او خوا کې راځي خو په ټول کې د افغانستان تر ۹۰ زره ډېر سړکونه په ۲۰۱۰ زره کلیو او ۴ سوه ولسوالیو کې رغونې ته اړتیا لري.» ورته مهال د ماليې وزارت د پالیسی مرستیال شفیق قاري زاده بیا وایي چې پر دغه پروژه ۳۳۲ میلیونه ډالر لگښت

د سارک د فرهنگي پایتخت په توگه د بامیانو

پایتخت په توگه د بامیانو د نمائندې رسمي مراسم اجندا غونډې ته وړاندې کړه چې له غور وروسته تائید شوه د سارک دغو هېوادونو د فرهنگي پایتخت په توگه د بامیانو د نمائندې رسمي مراسم پراخې کېږي. باختر

له خوا برابره او د سارک د سازمان له خوا تائید شوې؛ غونډې ته معرفي کړه او د غونډې غړو په دې باب له خبرو وروسته هغه تائید کړه وروسته د سارک د غور و هېوادونو د فرهنگي پایتخت په توگه د بامیانو د نمائندې رسمي مراسم پراخې کېږي. باختر

د حقیقت موندلو پلایو خپل رپوټ د جمهوري ریاست لومړي مرستیال ته وړاندې کړ

د جمهوري ریاست لومړی مرستیال پروډ د حقیقت موندلو د پلایو رپوټ چې په فارسیاب ولایت کې د پنځو تنو هېوادوالو د وژل کېدو د پېښې د څېړنې او نتیجې اخیستنې په مقصد موظف شوی و؛ واورید. د حقیقت موندلو هیئت زموږ د پنځو تنو هېوادوالو د شهادت د پیښې په باب خپل رپوټ چې د نوروز په ورځ د فارسیاب ولایت په قرمقل ولسوالۍ کې رامنځته شوی و؛ د جمهوري ریاست لومړي مرستیال سترجنرال عبدالرشید دوستم ته وړاندې وکړه.

د سارک د فرهنگي پایتخت په توگه د بامیانو

پایتخت په توگه د بامیانو د نمائندې رسمي مراسم اجندا غونډې ته وړاندې کړه چې له غور وروسته تائید شوه د سارک دغو هېوادونو د فرهنگي پایتخت په توگه د بامیانو د نمائندې رسمي مراسم پراخې کېږي. باختر

Footer containing contact information for Hewad Daily, including website (www.dailies.gov.af), email (hewad1948@yahoo.com), and phone numbers.